

Teelt de grond uit
schoon, efficiënt én duurzaam

Symposium Teelt de grond uit Tuinbouwrelatiedagen
 Venray, 27 november 2013
 Janjo de Haan

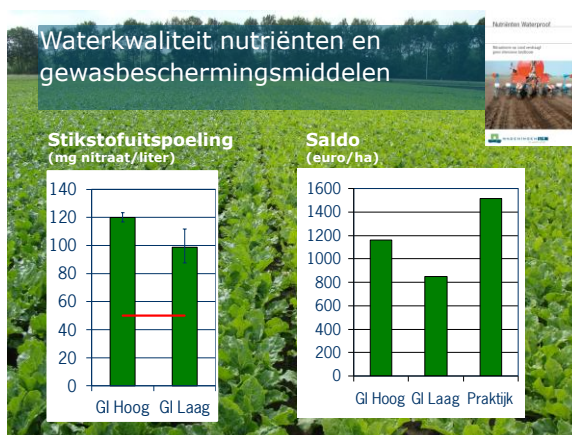

Nieuwe ontwikkeling
 Gestart door ondernemers

Programma Teelt de grond uit

- Vollegrondstuintbouw
- Telers, onderzoekers en adviseurs ontwikkelen samen
- Ontwikkeling van rendabele teeltsystemen
  - Voordelen voor ondernemers
- Voldoen aan waterkwaliteitseisen EU
  - Sterke emissiebeperking
- Gewaardeerd door de maatschappij
- Gefinancierd door overheid en bedrijfsleven samen

Vollegrondstuintbouw

Vollegrondsgroenten:
bladgewassen, aardbei, kool & prei

Boomteelt

Bloembollen
(lelie & hyacint)

Fruit: blauwe bes
& appel

Zomerbloemen
& vaste planten

Betrekken van belanghebbenden

- Telers
- Ketenpartijen
- Overheden
- Maatschappelijke organisaties
- Belangenorganisaties
- Praktijkexperimenten
- Open dagen, excursies
- Tour de grond uit
- Stakeholderbijeenkomsten
- Begeleidingscommissies
- Stuurgroep

Aardbei op NFT, PPO Vredepeel

Lelies in goten, Praktijkproef Noord Holland

Appel in substraatsleuven
PPO Randwijk

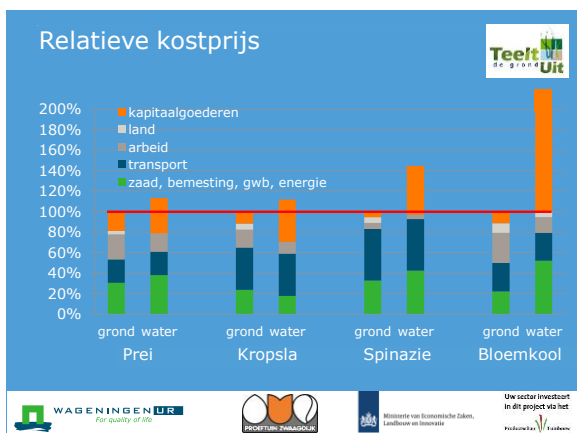

Overzicht type systemen

Teelt op water	Drijvende teelt in bak	
	Goot met dunne waterlaag	
Teelt op substraat	Potten op of in de grond	
	Goten boven de grond	
	Substraatbed / goten in de grond	
Afdichten ondergrond		

Opbrengstniveaus

	In de grond	Teelt op water	factor	eenheid
Prei	65	286	4.4	ton/ha/jaar
Kropsla	163	684	4.2	1 000 stuks/ha/jaar
Spinazie	52	229	4.4	ton/ha/jaar
Bloemkool	21	40	1.9	1000 stuks/ha/jaar

Meerwaarde uit de markt

agrimarkt am
Al tijd in uw voordeel!

NIEUW BIJ AGRIMARKT, UNIEK IN NEDERLAND!

Prei gepeld en water, om een speciale zandrijf jersaat in een speciale bak

ROBERT SANDEE
Kamerling

DANKZIJ DE MAXIMALE DIKTE VAN 3 CM IS DE PREI MALS EN VOL VAN SMAAK

Deze unieke prei is door Robert Sandee in samenwerking met de landbouwer van Wageningen op water gepeld. Dit is een unieke prei die niet anders kan worden gepeld. Het is een unieke prei die niet anders kan worden gepeld. Het is een unieke prei die niet anders kan worden gepeld.

Prei gepeld op water van 3 cm dikte van 1.99

0.99 **INTRODUCTIEPRIJS**

Emissiebeperking

- Potentie is groot
  - 50-70% emissiereductie is mogelijk
  - Maar afhankelijk van diverse factoren

Aandachtspunt	Oplossing
• Ziekte en plagen	• 'Vitale systemen'
• Mismatch nutriënten	• Meststofkeuze
• Zoutophoping (Na ⁺)	• Waterbeheer
• Beheer neerslagoverschot	• Afdekken van systeem
	• Beheer waterniveau

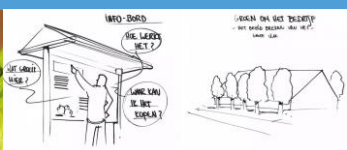
Duurzaamheid Teelt de grond uit

Positief	Aandachtspunten
Planet	Emissies nutriënten Milieubelasting gwb Landgebruik
Profit	Rentabiliteit (watersystemen)
People	Arbeidsbehoefte

Maatschappelijke acceptatie: de consument/burger

Maatschappelijke acceptatie: Ruimtelijke ordening

Waar staan we?

Teelt de grond uit is mogelijk

- Duurzaam en rendabel

Uitdagingen:

- Beheersing ziekten en plagen
- Verbeteren rendabiliteit
- Sluiten kringlopen: emissiebeheersing
- Opschaling, keten en logistiek
- Maatschappelijke randvoorwaarden

Vervolgprogramma ligt voor ter goedkeuring

- PPS binnen topsector Tuinbouw en Uitgangsmateriaal
- 2014-2017
- Voortzetting in alle vollegrondstuinbouwsectoren
- Oplossen van vragen en knelpunten van ondernemers
- Ca. ?? betrokken bedrijven

Prijsvraag:

Hoeveel bedrijven
nemen deel in het
vervolgprogramma
Teelt de grond uit?

Antwoordstrook inleveren
voor eind van symposium
Prijswijziging vanmiddag
om 15:00 in de standnr.
330 van Wageningen UR

Workshops

Zaal 5:

1. Business en markt
2. Watervoorziening: irrigatie, sensoren, e.a.
3. Maatschappelijke acceptatie

Zaal 6:

1. Ziekten en ziekteveerbaarheid
2. Duurzaamheid en rentabiliteit
3. Recirculatie

